

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації
керівних кадрів органів Міністерства доходів і зборів України**

**Напрямок
«Діяльність Державної фіскальної служби:
координаційно-моніторинговий аспект»**

***Д.А. Бондаренко,
О.П. Назаренко***

Формування доходів та аналіз бази оподаткування підприємств сільського господарства

Навчальний посібник

Аркуш погодження

Рукопис модуля, складений Координаційно-моніторинговим департаментом Державної фіскальної служби України відповідно до наказу ДФС «Про організацію виконання державного замовлення на підвищення кваліфікації посадових осіб органів ДФС у 2016 році» за професійною програмою підвищення кваліфікації «Діяльність Державної фіскальної служби: координаційно-моніторинговий аспект»

Автори: **Бондаренко Дмитро Анатолійович** – заступник начальника управління – начальник відділу моніторингу діяльності кластерних груп суб'єктів господарювання управління кластерного аналізу Координаційно-моніторингового департаменту Державної фіскальної служби України

(підпис)

(дата)

Назаренко Олександр Павлович - головний державний ревізор-інспектор відділу моніторингу діяльності кластерних груп суб'єктів господарювання управління кластерного аналізу Координаційно-моніторингового департаменту Державної фіскальної служби України

(підпис)

(дата)

Погоджено: **Чмерук Микола Олександрович** - директор департаменту моніторингу доходів та обліково-звітних систем Державної фіскальної служби України

(підпис)

(дата)

Юрченко Володимир Володимирович - директор Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України, к.е.н.

(підпис)

(дата)

ПРОГРАМА МОДУЛІВ

Актуальність модулів визначається:

- необхідністю знання працівниками органів державної податкової служби всіх рівнів основних принципів прогнозування, формування доходів підприємствами різних видів економічної діяльності;
- важливістю вивчення та застосування принципів та методів аналізу бази оподаткування підприємств різних видів економічної діяльності з метою забезпечення повного надходження до бюджету податків та платежів, контроль за справлянням яких покладено на Державну податкову службу України.

Мета – формування високих професійних якостей у працівників аналітичних підрозділів органів державної податкової служби для якісного виконання функцій прогнозування та аналізу доходів, бази оподаткування підприємств різних видів економічної діяльності з метою забезпечення повного та своєчасного надходження до бюджету податків та зборів, контроль за справлянням яких покладено на органи ДПС України.

Завдання:

- *систематизувати знання:*
 - *аспектів формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств*
- *удосконалити вміння:*
 - *враховувати аспекти формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств*

Очікувані навчальні результати:

- *знання:*
 - *аналітичних аспектів формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств*
- *вміння:*
 - *враховувати аналітичні аспекти формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств*

Навчальна стратегія

Реалізація завдань для досягнення навчальних результатів модуля здійснюється шляхом:

- самостійного вивчення навчального матеріалу на основі розробленого для модуля комплексу навчально-методичних матеріалів (НММ);
- виконання практичного завдання, спрямованого на розвиток вмінь на практиці застосовувати набуті теоретичні знання;
- участі у семінарському занятті з метою розвитку критичного мислення для використання у професійній діяльності здобутих знань і вмінь;
- проведення вступної та вихідної самооцінки професійних програм
- підсумкового контрольного тестування до модуля.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН МОДУЛЯ

Тема **Особливості формування доходів та аналіз бази оподаткування виробників сільськогосподарської продукції**

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА МОДУЛЯМИ

- Презентація модуля.
- Вступна самооцінка професійних компетенцій.
- Вивчення теоретичного матеріалу Модуля.
- Складання тесту для самоконтролю.
- Виконання практичного завдання.
- Участь у семінарському занятті.
- Вихідна самооцінка професійних компетенцій.
- Підсумкове тестування до Модуля.

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН та БАЛІВ до МОДУЛЯ

	<i>Теорія, год.</i>	<i>Практ., год.</i>	<i>Тест, год.</i>	<i>Всього, год.</i>
Модуль	7	1,5	0,5	9
Бали	-	5	5	10

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчальні результати слухачів у межах Модуля оцінюються на основі:

- виконання практичного заняття;
- підсумкового тесту;

Максимальна кількість балів за Модуль – 10.

Мінімальна необхідна кількість балів за Модуль – 6, але не менше 3 по кожному з контрольних заходів (виконання практичного завдання, тестування)

Вхідна самооцінка професійних компетенцій

№ зп	Компетенція	Рівень		
		Високий	Достатній	Недостатній
31	Знання аспектів формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств			
В1	Вміння враховувати аналітичні аспекти формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств			

Вихідна самооцінка професійних компетенцій

№ зп	Компетенція	Рівень		
		Високий	Достатній	Недостатній
31	Знання аспектів формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств			
В1	Вміння враховувати аналітичні аспекти формування і розподілу доходів, аналізу бази оподаткування сільськогосподарських підприємств			

ТЕОРЕТИЧНІ та ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ до МОДУЛЯ

Матеріали для обов'язкового вивчення:

- Теоретичний матеріал посібника.

Зверніть увагу!

З удосконаленням норм Податкового кодексу України, Бюджетного кодексу України та законів України відбувається перегляд нормативних та розпорядчих документів центральних органів виконавчої влади у межах їх компетенції

Важливо !

В зв'язку з набранням чинності закону України від 24.12.2015 р. N 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» починаючи з 01.01.2016 р. в систему оподаткування сільськогосподарських підприємств внесені зміни

Додаткові матеріали для вивчення

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV
6. Закон України від 19.09.2013 р. № 584-VI «Про митний тариф України»
7. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
8. Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV «Про державну підтримку сільського господарства»
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. N 1158 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року»
10. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. №11 «Про бюджетну класифікацію»
11. Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457 «Про затвердження та скасування національних класифікаторів»
12. Закон України від 17.10.1990 р. № 400-XII «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві»
13. Закон України від 24.12.2015 р. N 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році»

ТЕОРЕТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ до МОДУЛЯ

Тема Особливості формування доходів та аналіз бази оподаткування виробників сільськогосподарської продукції

1. Формування доходів сільськогосподарських підприємств
 - 1.1. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства
 - 1.2. Показники, які характеризують податкову віддачу підприємств
2. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств
 - 2.1. Спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість сільськогосподарських підприємств
 - 2.2. Особливості оподаткування податком на прибуток виробників сільськогосподарської продукції
 - 2.3. Оподаткування земельних ресурсів
 - 2.4. Фіксований сільськогосподарський податок

1.1. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства

Сільське господарство є базою для розвитку інших галузей економіки. Саме підприємства агропромислового комплексу України забезпечують країну не тільки продовольством, але і сировиною, без якої неможливий розвиток легкої та харчової промисловості.

Рослинництво є базовою галуззю сільського господарства, яка дає 60 % валової сільськогосподарської продукції.

Загальні особливості оподаткування в сільському господарстві пов'язані зі специфікою виробництва, погодними умовами, що безпосередньо впливають на рівень виробничого і фінансового ризиків, а отже, на економічні показники підприємств АПК.

В Україні більшість областей сільськогосподарські або мають значну кількість платників цієї галузі. Тому аналіз бази оподаткування, виявлення резервів надходжень та причин, що зумовлюють неможливість достатнього розвитку сільськогосподарських підприємств, є досить важливим та актуальним на даному етапі.

Для організації нормального функціонування будь-якої ланки економіки вкрай необхідно мати вірогідну та об'єктивну інформацію про її майновий, грошовий та фінансовий стан, результати роботи (прибутки, доходи чи збитки), а також процеси їх формування як на підприємстві, так і в його партнерів. Таку інформацію надає тільки бухгалтерський облік.

Фінансово - економічний стан сільськогосподарського підприємства характеризується ступенем його прибутковості та оборотності капіталу, фінансової стійкості та динаміки структури джерел фінансування, здатності розраховуватися за борговими зобов'язаннями.

Для оцінки фінансово-економічного стану підприємства необхідна відповідна інформаційна база. Такою можуть бути звіт про фінансові результати діяльності і баланс – підсумковий синтетичний документ про склад засобів діяльності підприємства та джерела їхнього формування в грошовій формі на певну дату (кінець кварталу, року).

Прибутковість підприємства вимірюється двома показниками: *прибутком і рентабельністю.*

Сільськогосподарські підприємства переважно займаються вирощування сільськогосподарської продукції та її подальшим продажем. **Основним фактором впливу на рівень прибутковості підприємства** є рівень закупівельних ринкових цін на сільськогосподарську продукцію, який коливається в залежності від пропозиції сільськогосподарських культур на світових ринках. Ступінь пропозиції залежить від кількості отриманого врожаю, на який в свою чергу впливають погодні умови. Таким чином прибутковість підприємства в основному залежить від сприятливих погодних умов, що є незалежним чинником.

1.2. Показники, які характеризують податкову віддачу підприємств

Показники, які характеризують податкову віддачу підприємств, базуються на припущенні, що по кожній галузі господарювання складається певна залежність між витратами, які здійснює підприємство в процесі своєї господарської діяльності та отриманими доходами. Відповідно складається певний відсоток податкової віддачі по тому чи іншому виду діяльності. Оскільки є багато підприємств, які відносяться до однієї галузі і при однакових валових доходах сплачують значно менші податки та платежі, то доведення податкової віддачі по таких суб'єктах господарської діяльності до рівня середньо галузевої дало б можливість збільшити доходи державного та місцевих бюджетів.

Враховуючи різноманітність розрахунку різних податків, зборів, доцільним є аналіз та групування підприємств за ознаками:

1) виділити так зване «еталонне підприємство» та визначити податки, збори, які на інших підприємствах є заниженими, у порівнянні з «еталонним підприємством»;

2) виділити податки, заниження яких обумовлено об'єктивними факторами, та податки, заниження яких є не виправданими;

3) виділити групу підприємств, стосовно яких існують сумніви щодо реальності рівня податкової віддачі саме по податку на прибуток та податку на додану вартість, при тому що рівень середньої заробітної плати є досить реальним для даної галузі;

4) виділити групу підприємств, стосовно яких існують сумніви щодо реальності рівня податкової віддачі по податку на прибуток та податку на додану вартість, при низькому рівні середньої заробітної плати (не перевищує мінімальну заробітну плату).

Необхідно акцентувати на тому, що оскільки дохід буде залежати від конкретно вирощеної культури, то при всіх рівних умовах (площа землі, чисельність працюючих) податкова віддача у вигляді суми податків на 1 грн. валових доходів буде значно відрізнятися по різних сільськогосподарських підприємствах і таке коливання не свідчатиме про приховування обсягів оподаткування.

Показники податкової віддачі сільськогосподарських підприємств

№	Показник	Методика розрахунку
1	Фінансовий результат діяльності підприємства:	
2	Прибуток	Ф.2 ряд. 190
3	Збиток	Ф.2 ряд. 195
4	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Ф.2 ряд. 35
5	Сума фіксованого сільськогосподарського податку, нарахованого протягом звітного року	Податковий розрахунок фіксованого сільськогосподарського податку (рядок 6)
6	Податкова віддача фіксованим сільськогосподарським податком у розрахунку на фінансовий результат діяльності підприємства (співвідношення ФСП та фінансового результату діяльності підприємства)	Податковий розрахунок фіксованого сільськогосподарського податку (рядок 6)/Ф.2 рядок 190 або 195
7	Податкова віддача фіксованим сільськогосподарським податком у розрахунку на чистий дохід (виручку) від реалізації продукції, товарів, послуг	Податковий розрахунок фіксованого сільськогосподарського податку (рядок 6)/Ф.2 рядок 35

2. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств

2.1. Спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість сільськогосподарських підприємств

З метою підтримки сільськогосподарських товаровиробників зберігається *спеціальний режим оподаткування, згідно з яким сума податку на додану вартість, нарахована сільськогосподарським підприємством на вартість поставлених ним сільськогосподарських товарів, не підлягає сплаті до бюджету та повністю залишається у розпорядженні такого сільськогосподарського підприємства для відшкодування суми ПДВ сплаченої постачальнику на вартість виробничих факторів за рахунок яких сформовано податковий кредит, а залишок - для інших виробничих цілей.*

Зазначені суми ПДВ мають акумулюватися сільськогосподарськими підприємствами на спеціальних рахунках, відкритих в установах банків в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Для отримання свідоцтва про реєстрацію як суб'єкта спеціального режиму оподаткування сільськогосподарське підприємство реєструється у відповідному органі державної податкової служби з дотриманням правил та у строки, що визначені статтею 183 Податкового Кодексу для реєстрації платників податку на додану вартість.

Якщо суб'єкт спеціального режиму оподаткування поставляє протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно несільськогосподарські товари/послуги, питома вага яких перевищує 25 % вартості всіх поставлених товарів/послуг, то:

а) на таке підприємство не поширюється спеціальний режим оподаткування, встановлений цією статтею. Таке підприємство зобов'язане визначити податкове зобов'язання з цього податку за підсумками звітного податкового періоду, в якому було допущено таке перевищення, і сплатити податок до бюджету в загальному порядку;

б) орган державної податкової служби виключає таке підприємство з реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування та може повторно включити його до такого реєстру після закінчення наступних 12 послідовних звітних податкових періодів за наявності підстав, визначених цією статтею;

в) таке підприємство вважається платником зазначеного податку на загальних підставах з першого числа місяця, в якому було допущено таке перевищення.

Свідоцтво про реєстрацію сільськогосподарського підприємства як суб'єкта спеціального режиму оподаткування підлягає анулюванню в разі, якщо:

а) сільськогосподарське підприємство подає заяву про зняття його з реєстрації як суб'єкта спеціального режиму оподаткування та/або заяву про його реєстрацію як платника зазначеного податку на загальних підставах;

б) сільськогосподарське підприємство підлягає реєстрації платником податку на загальних підставах;

в) сільськогосподарське підприємство припиняється шляхом ліквідації або реорганізації;

г) сільськогосподарське підприємство не подає податкової звітності з податку протягом останніх 12 послідовних звітних податкових періодів.

У таких випадках сільськогосподарське підприємство зобов'язане повернути органу державної податкової служби свідоцтво про реєстрацію як суб'єкта спеціального режиму оподаткування.

Сільськогосподарське підприємство – суб'єкт спеціального режиму оподаткування подає податкову декларацію у строки та в порядку, що встановлені для інших платників податку. Форма податкової декларації, яка подається сільськогосподарським підприємством – суб'єктом спеціального режиму оподаткування, затверджується відповідно до п. 201.15 ст. 201 Кодексу:

У разі експорту сільськогосподарської продукції застосовується ставка податку, визначена пп. «б» п. 193.1 ст. 193 Кодексу – 0 %.

Кодексом передбачено, **до 01.01.2014 р., (дію пункту 197.21 статті 197 зупинено до 31.12.2017 р. включно згідно з пунктом 15 2 підрозділу 2 розділу XX цього Кодексу)** (15 2. Тимчасово до 31 грудня 2017 року включно від оподаткування податком на додану вартість звільняються операції з постачання на митній території України зернових культур товарних позицій 1001 - 1008 згідно з УКТ ЗЕД та технічних культур товарних позицій 1205 і 1206 00 згідно з УКТ ЗЕД, крім першого постачання таких зернових та технічних культур сільськогосподарськими підприємствами - виробниками та підприємствами, які безпосередньо придбали такі зернові та технічні культури у сільськогосподарських підприємств - виробників.

Операції з вивезення в митному режимі експорту зернових та технічних культур, зазначених в абзаці першому цього пункту, звільняються від оподаткування податком на додану вартість.

При формуванні податкового кредиту по придбаних та/або виготовлених необоротних активах, які одночасно використовуються в оподатковуваних і не оподатковуваних податком на додану вартість операціях, зазначених в абзацах першому та другому цього пункту, норми статті 199 цього Кодексу не застосовуються, сплачені (нараховані) суми податку на додану вартість по таких необоротних активах включаються до податкового кредиту.

Норми цього пункту не застосовуються до операцій з постачання зернових культур товарної позиції 1006 та товарної підкатегорії 1008 10 00 00 згідно з УКТ ЗЕД і такі операції оподатковуються податком на додану вартість у порядку, встановленому цим Кодексом.

До 31 грудня 2017 року включно призупинити дію пункту 197.21 статті 197 цього Кодексу.) звільнення від оподаткування ПДВ постачання на митній території України зернових культур товарних позицій 1001 – 1008 згідно з УКТ ЗЕД та технічних культур товарних позицій 1205 і 1206 (насіння свиріпи, ріпака та соняшника) крім першого постачання таких зернових та технічних культур сільськогосподарськими підприємствами - виробниками та підприємствами, які безпосередньо придбали такі зернові та технічні культури у сільськогосподарських підприємств – виробників.

Операції з вивезення в митному режимі експорту зернових та технічних культур, зазначених в абзаці першому цього пункту, звільняються від оподаткування податком на додану вартість.

Норми цього пункту не застосовуються до операцій з постачання зернових культур товарної позиції 1006 та товарної підкатегорії 1008 10 00 00 згідно з УКТ ЗЕД і такі операції оподатковуються податком на додану вартість у порядку, встановленому Податковим Кодексом.

Інакше кажучи, виробники сільськогосподарської продукції нараховують 20% ПДВ при першій поставці зерна, ріпака та соняшника, проте експортери не матимуть права на відшкодування ПДВ при експорті цих культур.

У період до **01.01.2015 р.** податок на додану вартість юридичними особами, які зареєстровані платниками податку на додану вартість, при здійсненні ними операцій з постачання власної виробленої продукції (молока, молочної сировини, молочних продуктів, м'яса, м'ясопродуктів, іншої продукції переробки тварин (шкур, субпродуктів, м'ясо-кісткового борошна)), виготовленої з поставлених молока або м'яса в живій вазі сільськогосподарськими підприємствами, визначеними розділом V Кодексу, іншими юридичними і фізичними особами, у тому числі фізичними особами - підприємцями, які самостійно вирощують, розводять, відгодовують продукцію тваринництва, визначену розділом V Кодексу (далі – переробні підприємства), справляється з урахуванням таких особливостей:

- переробне підприємство веде окремий облік операцій з постачання власно виробленої продукції (молока, молочної сировини, молочних продуктів, м'яса, м'ясопродуктів, іншої продукції переробки тварин (шкур, субпродуктів, м'ясо-кісткового борошна), виготовленої з поставлених молока або м'яса в живій вазі сільськогосподарськими товаровиробниками (далі - продукція), і з постачання інших товарів/послуг, у тому числі продукції, виготовленої із сировини;
- переробне підприємство позитивну різницю між сумою податкових зобов'язань звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду, визначену у податковій декларації з податку на додану вартість щодо діяльності з постачання продукції, сплачує до спеціального фонду Державного бюджету України та на спеціальний рахунок, відкритий ним в органі, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, у таких розмірах:
 - у 2013 р. – до спеціального фонду Державного бюджету України – у розмірі 40 %, а на спеціальний рахунок – у розмірі 60 %;

- у 2014 р. – до спеціального фонду Державного бюджету України – у розмірі 50 %, а на спеціальний рахунок – у розмірі 50 %.

Переробне підприємство суму податку на додану вартість, перераховану на спеціальний рахунок, використовує виключно для виплати сільськогосподарським товаровиробникам компенсації за продані ними молоко і м'ясо в живій вазі (далі - компенсація).

Порядок використання сплачених переробними підприємствами сум податку на додану вартість до спеціального фонду Державного бюджету України встановлюється Кабінетом Міністрів України;

- переробне підприємство від'ємну різницю між сумою податкових зобов'язань звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду, визначену у декларації з податку на додану вартість щодо діяльності з постачання продукції, **зараховує у зменшення податкових зобов'язань наступних звітних (податкових) періодів.**

2.2. Особливості оподаткування податком на прибуток виробників сільськогосподарської продукції

Режим оподаткування сільськогосподарських підприємств податком на прибуток суттєвих змін не зазнав. Підприємства, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, подають декларацію з податку на прибуток у строки, визначені законом для річного податкового періоду, та сплачують податок за підсумками звітного податкового року. При цьому, сума нарахованого податку на прибуток зменшується на суму плати за землю, що використовується у сільськогосподарському виробництві.

Для цілей оподаткування до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, належать підприємства, дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній звітний рік перевищує 50% загальної суми доходу. ***(Стаття 137. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств***

137.4.1. виробників сільськогосподарської продукції, визначеної статтею 209 Кодексу, які можуть обрати річний податковий (звітний) період, який починається з 1 липня поточного звітного року і закінчується 30 червня наступного звітного року.

Для цілей оподаткування податком на прибуток до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, належать підприємства, дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 50 відсотків загальної суми доходу).

Важливо зазначити, що дія цього режиму не поширюється на підприємства, основною діяльністю яких є виробництво та/або продаж продукції квітково-декоративного рослинництва, дикорослих рослин, диких тварин і птахів, риби (крім риби, виловленої в річках та закритих водоймах), хутряних товарів, лікєро-горілчаних виробів, пива, вина й виноматеріалів (крім виноматеріалів, що продаються для подальшої переробки), які оподатковуються в загальному порядку.

2.3. Оподаткування земельних ресурсів

Плата за землю сільськогосподарського призначення.

Ставки земельного податку встановлено з одного гектара сільськогосподарських угідь у відсотках від нормативної грошової оцінки цих угідь.

Місцеві ради можуть диференціювати й затверджувати ставки (виходячи із середніх ставок) податку залежно від місцезнаходження земельної ділянки на території населеного пункту та її функціонального використання.

Одним із основних факторів, що негативно впливає на надходження орендної плати за землю залишається тривале оформлення договорів на оренду землі, а часто відсутність таких договорів всупереч тому, що рішеннями відповідних органів місцевого самоврядування чи виконавчої влади вказуються терміни розробки технічної документації на відведення земельної ділянки і укладення договору на оренду землі.

Суб'єкти підприємницької діяльності сплачують земельний податок за рахунок собівартості. Одночасно земельний податок включається до складу валових витрат. Отже, він зменшує суму оподаткованого прибутку, а відтак і податку на прибуток.

Законом України № 71-VII від 28.12.2014 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» внесено зміни до розділу XII та введені нові ставки податку за:

- земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки. (п.274.1. ПКУ) – відповідно до ст. 12.3.5 ПКУ починає діяти з 01.01.2016р.

- за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності), ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки.(п. 274.2.ПКУ) - відповідно до ст. 12.3.5 ПКУ починає діяти з 01.01.2016р.

- за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області. (277.1.ПКУ) - відповідно до ст. 12.3.5 ПКУ починає діяти з 01.01.2016р.

Таким чином, у 2015 році система оподаткування фізичних осіб залишається на рівні 2014 року з урахування коефіцієнту індексації 1,249 за 2014 рік.

2.4. Фіксований сільськогосподарський податок.

У Податковому кодексі України від 02.12.2010 р. № 2755-VI положення щодо адміністрування фіксованого сільськогосподарського податку містяться у главі 2 розділу XIV. **Платники ФСП не сплачують:** податок на прибуток, земельний податок (крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються для ведення сільгосптоваровиробництва), збір за спеціальне використання води, збір за здійснення деяких видів підприємницької діяльності (зокрема, торговельної діяльності).

Критерії застосування ФСП майже не змінилися. Як і раніше, право на сплату ФСП мають сільськогосподарські товаровиробники, у яких питома вага доходу, отриманого від реалізації сільгосппродукції власного виробництва та продуктів її переробки, у загальній сумі доходу (тобто частка сільськогосподарського товаровиробництва) за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%.

Сільськогосподарською продукцією вважається продукція (товари), що підпадає під визначення груп 1-24 УКТЗЕД, якщо при цьому така продукція (товари) вирощується, відгодовується, виловлюється, збирається, виготовляється, виробляється, переробляється безпосередньо її виробником, а також продукти обробки та переробки цієї продукції (товарів), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання.

Податковим кодексом упорядковано норму щодо платників, у яких у попередньому податковому (звітному) році виникли обставини непереборної сили. Відтепер вони можуть не дотримуватися 75-відсоткового критерію частки сільгосптоваровиробництва. Підтвердження наявності обставин непереборної сили є відповідні рішення Верховної Ради АР Крим, обласних рад, які додаються такими платниками податку до річної декларації.

З метою непоширення режиму оподаткування ФСП на високорентабельні підприємства запроваджено норму, згідно з якою не матимуть права на застосування ФСП суб'єкти господарювання.

Крім того, не мають права на застосування ФСП платники, які на день подання документів для набуття статусу платника ФСП мають податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник унаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Для платників ФСП об'єктом оподаткування є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебувають у їх власності або надані в користування, у тому числі на умовах оренди.

Базою оподаткування є нормативна грошова оцінка 1 га сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень), а для земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ) - нормативна грошова оцінка 1 га ріллі в АР Крим або області, проведені станом на 01.07.1995 року.

Ставки ФСП не змінилися. Однак запроваджено нову ставку для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди. Ставка ФСП для таких товаровиробників становитиме 1% від нормативної грошової оцінки. Під спеціалізацією слід розуміти перевищення частки доходу, отриманого від реалізації продукції рослинництва на закритому ґрунті та продукції її переробки, 2/3 доходу (тобто 66%) від реалізації усієї сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки.

Базовим податковим (звітним) періодом для платників ФСП є календарний рік, який починається з 1 січня і закінчується 31 грудня того самого року.

Сплата ФСП здійснюється щомісяця протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) місяця, у розмірі 1/3 суми податку, визначеної на кожний квартал у відсотках від річної суми податку, зокрема:

I квартал - 10%; II квартал - 10%; III квартал - 50%; IV квартал - 30%.

У Податковому кодексі збережено основні положення щодо адміністрування ФСП, які застосовувалися платниками податку відповідно до Закону України від 17.12.1998 р. № 320-XIV «Про фіксований сільськогосподарський податок» та Положення про порядок справляння та обліку фіксованого сільськогосподарського податку, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.1999 р. № 658.

Фіксований сільськогосподарський податок – це податок, який справляється з одиниці земельної площі. Базою оподаткування є нормативна грошова оцінка 1 га сільгоспугідь.

Для сільськогосподарських товаровиробників встановлюється фіксований сільськогосподарський податок замість діючих для інших платників податків і зборів, серед яких податок на прибуток підприємств, земельного податку, збору за спеціальне використання води, збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

Кількість сільськогосподарської продукції з одного гектара сільськогосподарських угідь, яка має поставлятися в рахунок фіксованого сільськогосподарського податку, визначається як співвідношення вартості однієї тонни пшениці, узятої за еквівалент, до вартості однієї тонни відповідної продукції. Таке співвідношення встановлюється обласними радами щорічно, але не пізніше 1 січня.

За об'єкт оподаткування береться площа сільськогосподарських угідь, переданих сільськогосподарському товаровиробнику у власність або наданих йому в користування, у тім числі на умовах оренди.

Протягом поточного року щомісяця до 20 числа місяця, наступного за звітним, вказаний податок сплачується в розмірі третини суми податку, визначеної на кожний квартал.

Для сплати фіксованого сільськогосподарського податку у формі поставок сільськогосподарської продукції встановлено 15 жовтня (ранні зернові культури) та 1 грудня (пізні зернові та технічні культури).

Зміни з 01.01.2015 р.

для платників фіксованого сільськогосподарського податку

Законом № 71-VIII від 28 грудня 2014 року внесено зміни до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи. Ці зміни торкнулись і платників фіксованого сільськогосподарського податку.

Главу 2 "Фіксований сільськогосподарський податок" виключено з Податкового кодексу.

З 1 січня 2015 року, платники фіксованого сільськогосподарського податку **автоматично стають платниками єдиного податку четвертої групи.**

Якщо раніше сільгосптоваровиробники могли сперечатися з податковими органами щодо обов'язкової реєстрації прав власності/користування земельними ділянками, які перебувають у

власності/користуванні платника ФСП, то з 1 січня Податковим кодексом в статті 292¹ закріплена норма про те, що **такі права повинні бути оформлені та зареєстровані відповідно до законодавства.**

Так як строки подання звітності для сільгоспвиробників не змінилися, для тих, у кого права власності/користування не пройшли державної реєстрації, ще мають час **до 20 лютого 2015 року** (останній строк подання звітності на поточний рік) оформити такі права відповідно до законодавства для підтвердження статусу платника єдиного податку четвертої групи.

Відтепер, у відповідності з п.292.1.2 ПКУ базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи є нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень), **з урахуванням коефіцієнта індексації**, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року відповідно до порядку, встановленого розділом XII цього Кодексу.

Кумулятивне значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель з 1995 року станом на 1 січня 2015 року становить **3,997** (інформація Держземагенства на сайті: <http://dazru.gov.ua/>).

Згідно нормами з п.292.1.2 ПКУ, підставою для нарахування єдиного податку для платників ЄП 4 групи є дані держземкадастру та /або дані державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Для отримання витягу з держземкадастру, сільгоспвиробникам необхідно буде звернутися до Державного агентства земресурсів.

Ставки податку для платників єдиного податку четвертої групи виросли втричі. Як і раніше, їх розмір залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та у відповідності з пп.293.9 ПКУ становить (у відсотках бази оподаткування):

В 2015 році нормативна грошова оцінка сільськогосподарських угідь визначена в 7-кратному розмірі до 2014 року та складає за 1 га 23 429 грн. (до 01.01.2015 застосовувалась нормативна грошова оцінка сільгоспугідь, яка визначена ще у 1995 році за 1га 3 338 грн);

Для платників єдиного податку 4-ї групи з 01.01.2015 збільшені ставки по сільськогосподарських угіддях, а саме:

для ріллі, сіножатей і пасовищ – 0,45% (2014 р. – 0,15%);

для багаторічних насаджень – 0,27% (2014 р. – 0,09%);

для земель водного фонду - 1,35% (у 2014 р. – 0,45%);

для ріллі рослинництва на закритому ґрунті - 3% (у 2014 р. – 1%).

Беручи до уваги, що нормативна грошова оцінка одного гектара для цілей оподаткування застосовується з урахуванням коефіцієнта індексації та той факт, що безпосередньо підвищення ставок для сільгоспвиробників зросло втричі, навантаження для вчорашніх платників фіксованого сільськогосподарського податку зросло більш, ніж у десять раз.

У відповідності з пп.295.9.2. ПКУ платники єдиного податку четвертої групи сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах: у I кварталі та II кварталі –по 10 відсотків, у III кварталі - 50 відсотків, у IV кварталі - 30 відсотків

У разі надання сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду в оренду іншому платникові податку, враховують орендовану площу земельних ділянок у своїй декларації. У декларації орендаря така земельна ділянка не враховується.

У разі оренди ними сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду в особи, яка не є платником податку, враховують орендовану площу земельних ділянок у своїй декларації;

Єдиний податок перераховують в установлений строк на відповідний рахунок місцевого бюджету за місцем розташування земельної ділянки (пп.295.9.8).

Згідно з пп.298.8.1 ПКУ:

Сільськогосподарські товаровиробники для переходу на спрощену систему оподаткування або щорічного підтвердження статусу платника єдиного податку подають **до 20 лютого поточного року** (форма декларації для платників єдиного податку 4 групи на сьогодні відсутня):

загальну податкову декларацію з податку на поточний рік щодо всієї площі земельних

ділянок, з яких справляється податок (сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень), та/або земель водного фонду внутрішніх водойм (озер, ставків та водосховищ), - контролюючому органу за своїм місцезнаходженням (місцем перебування на податковому обліку);

звітну податкову декларацію з податку на поточний рік окремо щодо кожної земельної ділянки - контролюючому органу за місцем розташування такої земельної ділянки;

розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва - контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та митну політику;

відомості (довідку) про наявність земельних ділянок - контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок.

У відомостях (довідці) про наявність земельних ділянок зазначаються дані про кожний документ, що встановлює право власності та/або користування земельними ділянками, у тому числі про кожний договір оренди земельної частки (паю).

У відповідності з пп.298.8.3:

Дохід сільськогосподарського товаровиробника, отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки (крім підакцизних товарів, за винятком виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 - 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, **включає доходи, отримані від:**

- реалізації продукції рослинництва, що вироблена (вирощена) на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, а також продукції рибництва, виловленої (зібраної), розведеної, вирощеної у внутрішніх водоймах (озерах, ставках і водосховищах), та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях;

- реалізації продукції рослинництва на закритому ґрунті та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях;

- реалізації продукції тваринництва і птахівництва та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях;

- реалізації сільськогосподарської продукції, що вироблена із сировини власного виробництва на давальницьких умовах, незалежно від територіального розміщення переробного підприємства.

Пунктом 298.8.4 ПКУ встановлено, що у разі коли у податковому (звітному) році частка сільськогосподарського товаровиробництва становить **менш як 75 відсотків**, сільськогосподарський товаровиробник сплачує податки у наступному податковому (звітному) році на загальних підставах.

Якщо така частка не перевищує 75 відсотків у зв'язку із виникненням обставин непереборної сили у попередньому податковому (звітному) році, до платника податку в наступному податковому (звітному) році зазначена вимога не застосовується.

Якщо контролюючим органом проводиться виїзна документальна перевірка, та у разі виявлення під час проведення виїзних перевірок платника єдиного податку четвертої групи невідповідності вимогам підпункту 4 пункту 291.4 та пункту 291.5¹ статті 291 цього Кодексу у податковому (звітному) році або у попередніх періодах, такому платнику за такі періоди нараховуються податки та збори, від сплати яких він звільнявся як платник єдиного податку четвертої групи, та штрафні (фінансові) санкції (штрафи), передбачені главою 11 розділу II цього Кодексу. Такий платник податку зобов'язаний перейти до сплати податків за загальною системою оподаткування, починаючи з наступного місяця після місяця, у якому встановлено

таке порушення(п.299.11 ПКУ).

Платники єдиного податку четвертої групи, на відміну від платників ЄП інших груп, можуть проводити розрахунки також у не грошовій формі.

На виконання п. 9 розділу II Закону України від 28.12.2014 р. № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» протягом I кварталу 2015 р. передбачено затвердження форми декларації платника єдиного податку четвертої групи. До її затвердження **сільськогосподарським товаровиробникам рекомендовано задекларувати податкові зобов'язання на 2015 р. за формою, затвердженою наказом Міндоходів України від 30.12.2013 р. № 864.**

Після затвердження форми звітності та визначення порядку формування відповідного реєстру суб'єкти господарювання матимуть право на отримання витягу з реєстру. Протягом перехідного періоду для підтвердження статусу платника єдиного податку четвертої групи надаватимуться довідки довільної форми за заявою суб'єкта господарювання.

ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ до МОДУЛЯ

Практичне заняття «Застосування спеціального режиму оподаткування ПДВ діяльності у сфері сільського господарства»

Завдання для виконання:

Опис завдання:

1. Ознайомтеся із запропонованою ситуацією.
2. Сформулюйте порядок визначення критеріїв для застосування сільськогосподарським підприємством спеціального режиму оподаткування з ПДВ.
3. Визначте, чи має право зазначене підприємство застосовувати спеціальний режим оподаткування з ПДВ (як сільськогосподарське підприємство), обґрунтуйте відповідь.
4. Запропонуйте додаткові чинники, які можливо вплинуть на вибір режиму оподаткування.

Опис ситуації

Необхідно дати відповідь, чи може резидент, який провадить підприємницьку діяльність у сфері сільського господарства, застосовувати спеціальний режим оподаткування ПДВ. Наявна інформація:

- загальний обсяг виробленої у 2015 році продукції (наданих послуг) становить 4 380 млн. грн., у тому числі:

обсяг операцій з постачання капітальних активів, що перебували у складі його основних фондів 14 послідовних звітних податкових періодів (не були постійними) – 400 млн. грн.;
надано послуг іншим сільгоспвиробникам з використанням сільськогосподарської техніки – 419 млн. грн.;

надано послуг фізичним особам-сільгоспвиробникам з фінансового лізингу сільськогосподарської техніки – 126 млн. грн.;

реалізовано фруктів та овочів власного виробництва – 884 млн. грн.;

надано послуг з переробки сільськогосподарської продукції іншим сільгоспвиробникам – 528 млн. грн.;

надано послуг з утримання тварин – 34 млн. грн.;

експортовано на Багамські острови кукурудзи власного виробництва – 1 989 млн. грн.

- податковий кредит за 2015 рік – 3 980 млн. грн.

Форма звітності для виконання завдання

<i>Завдання</i>	<i>Відповідь</i>
<i>1</i> – Сформулюйте порядок визначення критеріїв для застосування сільськогосподарським підприємством спеціального режиму оподаткування з ПДВ	
<i>2</i> – Визначте, чи буде зазначене підприємство вважатися сільськогосподарським та мати право на застосування спеціального режиму оподаткування ПДВ (навести розрахунок)	
<i>3</i> – Визначте, чи має право зазначене підприємство на відшкодування з бюджету податку на додану вартість	
<i>4</i> – Запропонуйте додаткові чинники, які можливо вплинуть на вибір режиму оподаткування	

Семінарське заняття

«Особливості оподаткування у сфері сільського господарства»

За матеріалами аналізу показників діяльності сільськогосподарського підприємства прокоментувати резерви та ризики бази оподаткування

Запити для обговорення:

1. Які особливості справляння ПДВ поставленої сільгоспвиробником сільгосппродукції, у т.ч. на переробні підприємства
2. Охарактеризуйте критерії застосування спеціальних режимів оподаткування
3. Які права має сільгосппідприємство, яке застосовує спеціальний режим оподаткування
4. З'ясуйте ситуацію на сільгосппідприємствах, які не обрали спец режиму в оподаткуванні, та які на загальних підставах є платниками податків.
5. Чи є пільгою для сільгоспвиробників перехід на спец режим, сплату ФСП?

Аргументи для обґрунтування

<i>Запитання</i>	<i>Аргументи</i>
1 – Якими нормами закріплено застосування спеціального режиму оподаткування сільгосппідприємств	
2 – Які критерії застосування спеціальних режимів оподаткування, Який порядок набуття, скасування статусу платника ФСП	
3 – Обґрунтуйте ефективність застосування спеціального режиму оподаткування та перехід на сплату фіксованого сільгоспподатку	

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДО МОДУЛЯ

Тест для самоконтролю

1. Визначте особливості акцизного податку:

- прями́й податок;
- непрями́й податок;
- включається до ціни продукції;
- нараховується на усі види товарів;
- нараховується на підакцизні види товарів;

2. Назвіть можливі джерела відшкодування вхідного ПДВ на підприємстві

- ПДВ, отриманий від реалізації продукції
- кошти державного бюджету
- виручка від реалізації продукції
- амортизаційні відрахування
- кошти резервного фонду

3. Умови проведення бюджетного відшкодування:

- заява платника;
- податкова декларація з від'ємним значенням ПДВ;
- результати перевірки платника на підтвердження правомірності;
- автоматичне відшкодування.

4. Із поданого переліку оберіть показники, які необхідно використати для обчислення рентабельності продукції:

- прибуток від реалізації продукції
- прибуток підприємства
- прибуток від звичайної діяльності
- собівартість реалізованої продукції
- вартість основних засобів
- вартість основних засобів і оборотних активів
- загальна сума активів підприємства

5. Основні засоби – це:

- частина матеріальних активів, які багаторазово беруть участь у процесі виробництва
- матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)
- матеріальні активи, які тривалий час перебувають у незмінній натурально-речовій формі
- матеріальні цінності, які поступово переносять свою вартість на вироблений продукт

6. Із поданого переліку оберіть ознаки платника фіксованого сільськогосподарського податку:

- виробництво сільськогосподарської продукції
- переробка сільськогосподарської продукції
- реалізація сільськогосподарської продукції, якщо вона займає 45 відсотків в загальному обсязі реалізації

риболовецька діяльність, якщо сума доходу від такої діяльності перевищує 75 відсотків загальної суми валового доходу

7. Встановіть коректну послідовність кроків в отриманні Свідоцтва про реєстрацію суб'єкта спеціального режиму оподаткування:

- сплата за Свідоцтво про реєстрацію платника ПДВ
- подання витягу з Єдиного державного реєстру юридичної особи
- заява встановленої форми

8. Чи є вірним твердження, що пиво є підакцизною продукцією?:

- Так
- Ні

9. Із поданого переліку оберіть підгалузі, які відносяться до харчової промисловості:

- виробництво молока та молочних продуктів
- виробництво пива
- виробництво глинозему
- вирощування цукрових буряків

10. Які перевірки мають право проводити органи державної податкової служби?

- попередні, документальні, (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки;
- попередні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні); комплексні перевірки;
- камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки;
- документальні (планові або позапланові); виїзні або невиїзні та зустрічні перевірки.

11. Платником сільськогосподарського податку можуть бути сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує:

- 30 відсотків;
- 50 відсотків;
- 75 відсотків;
- 90 відсотків.

12. Найбільшим зернотрейдером в Україні є:

- ТОВ «Кернел-Трейд»;
- ТОВ «Хліб інвестбуд»;
- ТОВ «Луї Дрейфус комодітіз Україна ЛТД»;
- ТОВ СП «Нібулон»;

13. Найбільш рентабельними сільськогосподарськими культурами є:

- соняшник та кукурудза;
- сорго зернове та соняшник;
- жито та ячмінь;
- горох та квасоля;

14. Які горіхи мають найвищу ціну на світових ринках?:

- фісташки;
- арахіс;
- кешью;
- грецькі горіхи;

15. Чи може бути зареєстрований як платник фіксованого сільськогосподарського податку суб'єкт господарювання, який провадить діяльність з виробництва підакцизних товарів?
- так;
 - так, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків;
 - ні;
16. Базовим податковим періодом для фіксованого сільськогосподарського податку є:
- календарний місяць;
 - календарний квартал;
 - календарний рік;
 - декада;
17. Платники фіксованого сільськогосподарського податку не є платниками:
- податку на доходи фізичних осіб;
 - екологічного податку;
 - збору за першу реєстрацію транспортного засобу;
 - податку на прибуток підприємств;
18. Фінансово - економічний стан сільськогосподарського підприємства характеризується:
- ступенем його прибутковості;
 - ступенем оборотності капіталу;
 - фінансової стійкості;
 - здатності розраховуватися за борговими зобов'язаннями;
 - всі відповіді правильні.
19. Інформаційна база для оцінки фінансово-економічного стану підприємства:
- звіт про фінансові результати діяльності і баланс;
 - підсумковий синтетичний документ про склад засобів діяльності підприємства та джерела їхнього формування в грошовій формі на певну дату (кінець кварталу, року);
 - всі відповіді вірні;
 - всі відповіді не вірні.
20. Прибутковість підприємства вимірюється:
- співвідношенням доходів до витрат;
 - обсягами оподатковуваних операцій;
 - обсягом чистого прибутку;
 - прибутком і рентабельністю;
 - всі відповіді вірні;
 - всі відповіді не вірні.
21. Основним фактором впливу на рівень прибутковості підприємства є:
- рівень закупівельних ринкових цін на сільськогосподарську продукцію;
 - рівнем попиту та пропозиції;
 - погодних умов;
 - всі відповіді вірні;
 - всі відповіді не вірні.
22. Податкова віддача сільськогосподарського підприємства залежить:
- від витрат та отриманих доходів;
 - від податкового кредиту та податкових зобов'язань;
 - від обсягів амортизаційних відрахувань;
 - всі відповіді вірні;
 - всі відповіді не вірні.

23. При проведенні аналізу підприємств сільськогосподарського комплексу доцільним є:
- виділити так зване «еталонне підприємство»;
 - виділити податки, заниження яких обумовлено об'єктивними факторами;
 - ризикові підприємства;
 - всі відповіді правильні;
 - всі відповіді не правильні.
24. Від сплати податку за земельні ділянки звільняються:
- державні службовці;
 - пенсіонери;
 - всі фізичні особи;
 - резиденти України;
25. Сільськогосподарські угіддя зон радіоактивно забруднених територій:
- звільняються від плати за землю;
 - оподатковуються платою за землю за пільговою ставкою;
 - оподатковуються платою за землю на загальних підставах;
26. Підставою для нарахування земельного податку є дані:
- державного земельного кадастру;
 - бюро технічної інвентаризації;
 - довідки, виданої відповідною місцевою радою;
27. Платниками плати за землю є:
- власники земельних ділянок, земельних часток (паїв);
 - землекористувачі;
 - обидві відповіді вірні;
28. Підставою для нарахування земельного податку є дані:
- державного земельного кадастру;
 - бюро технічної інвентаризації;
 - довідки, виданої відповідною місцевою радою;
29. До сільського господарства належать наступні галузі:
- рослинництво;
 - тваринництво;
 - рибальство;
 - скотарство;
 - марикультура;
30. Державна аграрна інтервенція поділяється на:
- товарну;
 - фінансову;
 - обидві відповіді вірні.
31. Об'єктами державного цінового регулювання є:
- пшениця тверда;
 - пшениця м'яка;
 - зерно суміші пшениці та жита (меслин);
 - кукурудза;
 - ячмінь;
 - всі відповіді вірні.
32. Чи може бути платником фіксованого сільськогосподарського податку фізична особа-підприємець, яка перебуває на спрощеній системі оподаткування?:
- так;

- ні;
- так, якщо така особа віднесена до II групи платників єдиного податку;
- так, якщо вона відповідає вимогам, встановленим Податковим кодексом України
33. Чи може відокремлений підрозділ (філія або представництво) сільськогосподарського підприємства, яке перебуває на сплаті ФСП, перебувати на загальній системі оподаткування?
- так;
- ні;
34. Яка галузь забезпечує найбільшу питому вагу надходжень в харчовій промисловості та переробленні сільгосппродуктів:
- М'ясна промисловість;
- Молочна промисловість;
- Лікєро-горілочна промисловість;
- Тютюнова промисловість
- Цукрова промисловість;
35. Який податок забезпечує найбільшу питому вагу надходжень в харчовій промисловості та переробленні сільгосппродуктів:
- ПДВ;
- Податок на прибуток;
- Акцизний податок;
- Фіксований сільськогосподарський податок.
36. Спеціальний режим оподаткування передбачає:
- звільнення від сплати ПДВ до бюджету;
- можливість відшкодування вартості придбаних товарів, робіт (послуг);
- можливість відшкодування сум ПДВ на вартість виробничих факторів за рахунок яких сформовано податковий кредит.
37. ПДВ, що виник в наслідок застосування спеціального режиму оподаткування акумулюється:
- на поточних банківських рахунках підприємства;
- на валютних банківських рахунках підприємства;
- на спеціальних банківських рахунках;
- на спеціальних або поточних банківських рахунках;
- всі відповіді не правильні.
38. Спеціальний режим оподаткування не поширюється на підприємства, які протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно поставляє несільськогосподарські товари/послуги питома вага яких:
- перевищує 20 відсотків вартості всіх поставлених товарів/послуг;
- перевищує 30 відсотків вартості всіх поставлених товарів/послуг;
- перевищує 50 відсотків вартості всіх поставлених товарів/послуг;
- перевищує 35 відсотків вартості всіх поставлених товарів/послуг;
- всі відповіді не правильні.
39. На сільськогосподарське підприємство, яке перевищило 25 відсотковий рівень поставок несільськогосподарської продукції протягом 12 не послідовних звітних податкових періодів:
- не поширюється спеціальний режим оподаткування;
- поширюється спеціальний режим оподаткування.
40. Сільськогосподарське підприємство, яке перевищило 25 відсотковий рівень поставок несільськогосподарської продукції протягом 12 послідовних звітних податкових періодів зобов'язане:

- перерахувати податкове зобов'язання з ПДВ за підсумками податкового року, не залежно від періоду в якому було допущено таке перевищення, і сплатити податок до бюджету в загальному порядку;
- визначити податкове зобов'язання з ПДВ за підсумками податкового періоду, в якому було допущено таке перевищення, і сплатити податок до бюджету в загальному порядку;
- розрахувати податкове зобов'язання з ПДВ за податковий період, в якому виникло таке перевищення шляхом пропорційного співвідношення поставок товарів, які не є сільськогосподарською продукцією до поставок товарів, які є сільськогосподарською продукцією та сплатити податок до бюджету в загальному порядку.

41. Свідоцтво про реєстрацію сільськогосподарського підприємства як суб'єкта спеціального режиму оподаткування підлягає анулюванню в разі, якщо:
- сільськогосподарське підприємство подає заяву про зняття його з реєстрації як суб'єкта спеціального режиму оподаткування та/або заяву про його реєстрацію як платника зазначеного податку на загальних підставах;
 - сільськогосподарське підприємство підлягає реєстрації платником податку на загальних підставах;
 - сільськогосподарське підприємство припиняється шляхом ліквідації або реорганізації;
 - сільськогосподарське підприємство не подає податкової звітності з податку протягом останніх 12 послідовних звітних податкових періодів;
 - всі відповіді правильні;
 - всі відповіді не правильні.
42. Підприємство може бути повторно включене до реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування:
- у наступному кварталі звітного року після періоду, в якому виникло перевищення дозволеного ліміту поставок несільськогосподарської продукції;
 - після податкового періоду, за який було нарахований та сплачений ПДВ до бюджету на загальних підставах, в наслідок перевищення ліміту поставок несільськогосподарської продукції.
 - після закінчення наступних 12 послідовних звітних податкових періодів після періоду, в якому виникло перевищення дозволеного ліміту поставок несільськогосподарської продукції;
 - всі відповіді не правильні.
43. Платники фіксованого сільськогосподарського податку не сплачують:
- податок на прибуток та земельний податок,
 - земельний податок за земельні ділянки, що не використовуються для здійснення сільгосптоваровиробництва;
 - всі відповіді правильні;
 - всі відповіді не правильні.
44. Для платників ФСП об'єктом оподаткування є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебувають у їх власності або надані в користування, у тому числі на умовах оренди.
- так;
 - ні.
45. Базою оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком є нормативна грошова оцінка 1 га. сільгоспугідь.
- так;
 - ні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I – Основні джерела:

1. Панасюк В.М. Ковальчук Є.К. Бобрівець С.В. Податковий облік: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 260 с.
2. Економіка виробничого підприємництва. Навчальний посібник./ За ред. Й.М. Петровича. 3-тє вид., випр. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 2002. — 405 с.
3. Чебанова Н.В. Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. К.:”Академія”, 2002. – 672 с.
4. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система. Підручник / За загальною редакцією С.М.Онисько. – Львів: «Магнолія Плюс», 2004. – 312 с.
5. Статистичні збірники, аналітичні матеріали Мінекономіки, ДКСУ, Мінфіну, НБУ.
6. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А.Болух, В.З.Бурчевський та ін.; За ред. М.Г.Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003.
7. Введение в экономико - математические модели налогообложения: Учеб. пособие /Под ред. Д.Г.Черника. – М.:ФиС, 2000.
8. Державна фінансова політика та прогнозування доходів бюджету України / М.Я.Азаров, Ф.О.Ярошенко, Т.І.Єфименко та ін. – К.:НДФІ, 2004.
9. Науково-практичний коментар до податкового кодексу України. Наукове видання. / у 3 томах, К.:ТОВ «Новий друк», 2010.
10. Економічний аналіз: базовий курс для податкового аналітика. Навчальний посібник. / К.:ДЦ «СВЦ ДПС України», 2013.

II – Додаткові джерела:

1. Економічна енциклопедія у трьох томах // Ред.кол. С.В.Мочерний та ін. –К.: Видавничий центр “Академія”, 2002.
2. Жовновач Р.І. Планування діяльності підприємства // Фінанси. –2004. –1. –ст. 21-27
3. Савчук В.К. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств // К.: Урожай, 1995. –328с.
4. Тарасюк Т.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник // К.: Каравела, 2003, -432 с.
5. Кярэн Уолш Ключевые показатели менеджмента // Companion Group. - 2012, - 400 с.
6. Путилин Д. Опасные налоговые схемы: 2 издание //Альпина паблишерз.- 2009,-347с.
7. Статистичні збірники, аналітичні матеріали ДФС України, Мінфіну, Мінагрополітики, Мінекономрозвитку.

III – Інтернет-ресурси:

1. Офіційний портал Державної фіскальної служби України – www.sta-sumy.gov.ua.
2. Офіційне видання ДФС України «Вісник. Право знати все про податки і збори» – www.visnuk.com.ua.
3. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України – www.minagro.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – www.me.gov.ua.

ЗМІСТ

Назва	Сторінка
Програма Модуля	3
Теоретичні та інформаційні матеріали до Модуля	6
Теоретичний матеріал до Модуля	7
Види навчальної діяльності до Модуля	17
Підсумковий контроль до Модуля	19
Список рекомендованих джерел до Модуля	25

Навчальне видання

Навчальний посібник до модуля

**«Формування доходів та аналіз бази
оподаткування підприємств сільського господарства»**

Автори:

*Бондаренко Дмитро Анатолійович
Назаренко Олександр Павлович*

Видавництво «_____»
Реквізити видання